

verlammend de-
oepon meester.
e in velen de
t geloof. Histo-
pluriformiteits-
het woord en
che religioziteit
le studentenwe-
ormeerd te zijn.
n-David-affaire
a groote massa
onstreefde voor
in het Geelker-
die dagen on-
neerd noemende
an Kuyper af-
uitgevent. Bo-
ende geest van
eerende verwe-
meerde wereld

Vollenhove en
t zijn toen aan
nper studenten.
ne". We grepen
of schriftelijk,
hen en werden
ntencongressen
r zijn voor wat
nieuwe wereld
Antirevolutio-
st jaar 1928, ik
Dooyeweerd de
Wetsidee voor
gelezen in mijn

lijk, bevrijdend.
opgekeken naar
i vijandige we-
releefden in be-
en in haar wir-
een nevel op
stlig, angstaan-
dschap tegen
en doorzagen
wakke plekken
zijn werk, zijn
ontroering en
eid — die had-
d — maar ook
stelijke, schrift-
velk een groote
worsteling der

1. wij jongeren.
wat we kon-
g dat, wat God
tend te maken.
het de werke-
rlossen van de
mystiek, piëti-
n het te leiden
des geloofs.
". „invloed" —
l, geknoel, con-
ns vaak in de
God weet het,
at dat betreft
een een onzeg-
EERE en zijn
van Kerk en
n dan dat alles
ar en dankend

in volen ernst
H. Kuyper e.s.
door Hepp te
rder dat velen
was a job to
i we baden om
n onze roeping
e crisis, welke
akter begon te
repen zoo vele
blunje, verlamd
n hulpeloos te
wereld en een
vogen kerk.
er rijker dan in
ven te mogen
laarvan de „be-
orde".

ver de mannen
hun kwaliteit

een geheel an-
len étonnés de
r en weer dik-
zegd. Toch be-
jaren geleden.
de traditie der
kuyperiaansche
st, in de men-
lee groeide dit
der calvijnische

schriftuurlijkheid ook in het wijsgeerige denken. En
zoo kwamen de Afgescheidenen en Vollenhovia-
wonderlijk dicht bij elkaar. En de ontmoeting was
hart-elijk. Ik heb het zelf beleefd en me er innig over
verheugd. Er was geen zweem van berekening bij.
Een groot deel der Wijsbegeerte-der-Wetsidee-ers is
evenwel „bezwaard" gebleven. Het zal de moeite
waard zijn ook deze bezwaardheid wat van naderbij
te bekijken. We vragen vanzelf: hoe is ze ontstaan;
hoe wordt ze doorleefd; welke perspectieven heeft ze?

En tenslotte is er de gesloten colonne der friesche
predikanten. Het was een formatie stoottroepen —
zorgvuldig blijvend binnen de demarcatie-lijn van het
bezwaarden-territoire! Maar ze waren daarbinnen zon-
der twijfel de matadors. Toen anderen de wapens
strekten en de bezwaardheid pro-memorie in hun le-
vensboek opnamen, bleven zij doorvechten. Gelukkig
voor hen is hun colonne zeer gedund! Velen hunner
werden uit den staat van bezwaardheid bevorderd tot
dien der vrijheid! Quis non gaudet? C. V.

KERKELIJK LEVEN

ZELFSTANDIG OPTREDEN IN DE POLITIEK?

IX.

In ons vorig nummer schreven we iets over de
kwestie van het „compromis". We wilden
juist onze bespreking vervolgen, toen we van drs H.
M. Mulder, leider van de Theol. Hoogeschool, onder-
staand artikel ontvingen:

HETGEEN GIJ HEBT, HOUDT DAT.

De wijze waarop het dagblad „Trouw" eenige maan-
den geleden¹⁾ in een artikel „School en Doorbraak"
de kwestie van de Chr. scholen en de Partij van den
Arbeid aan de orde stelde, trok terecht zeer de aan-
dacht. Spoedig bleek, dat het door „Trouw" inge-
nomen standpunt bij velen instemming vond, omdat men
het in overeenstemming achtte met den grondslag,
waarop onze Chr. scholen zijn gesteld, n.l. onze be-
lijdenis.

Daarom moest het wel verwondering wekken, dat
ongeveer een maand later²⁾ in een hoofdartikel een
ingezonden schrijven werd opgenomen van Prof. Okma,
waarin betoogd werd „dat wij niet kunnen zeg-
gen, dat zij (de leeraren) door toetreding tot de P. v.
d. A. voor het bijzonder onderwijs automatisch on-
bruikbaar zouden zijn geworden", en dat in het „Na-
schrift" van de redactie deze uitspraak niet ten volle
werd afgewezen.

We geven enkele citaten:

„Uit het vorenstaande blijkt", — aldus de redactie
— „dat wij de meening van Prof. Okma deelen, dat
niet het lidmaatschap van de P. v. d. A. zonder meer
— in den formeelen zin des woords dus — maatstaf
voor de al dan niet toelaatbaarheid moet zijn, maar
de GEBLEKEN principieele overtuiging, gelijk boven
aangeduid. Dit houdt uiteraard in, individueele be-
oordeeling der gevallen".

En verder:

„Het lidmaatschap van de P. v. d. A. (is) toch op
zichzelf reeds — zacht gezegd — een sterke aanwij-
zing van een algemeen principieel verkeerd inzicht,
die men ook in de schoolwereld, bij de beoordeeling
behoort te doen meetellen".

U ziet, de redactie doet haar best aan de woorden
van Prof. Okma de verderfelijke werking te ontnem-
men, maar gaat formeel met zijn opvatting accoord.
Gevolg hiervan was, dat de redactie nogmaals op de
kwestie moest terugkomen³⁾, om nu duidelijk uit te
spreken:

„Het lidmaatschap van de Partij van den Arbeid
is naar ons gevoelen het merkteken van een gezind-
heid, die in strijd is met de grondslagen waarop een
christelijk opvoeding en een christelijk onderwijs
moeten berusten".

Waarom dit alles vermeld? Omdat reeds hier open-
baar wordt het streven van de redactie een onder-
scheid te aanvaarden tusschen een formeel lidmaat-
schap en den zakelijken inhoud daarvan.

Tijdens de afwezigheid van den hoofdredacteur gaat
de redactie in een artikel⁴⁾, geteekend met „a.i.",
verder op dezen weg, waardoor straks alle moge-
lijkheid van verweer tegen de gevaren van het Bar-
thianisme, zooals dat zich o.a. openbaart in de P. v.
d. A., bij voorbaat is afgesneden.

Men leze slechts:

„De belijdenisschriften zijn bedoeld noch geschikt,
om er wetenschap mee te bedrijven, om er juridische,
medische of chemische conclusies uit te trekken.

Het is dan ook een abuis wanneer Mr. Schmal
zegt, dat de Drie Formulieren van Eenigheid (de be-
lijdenisschriften) een bindende grondslag zijn voor de
Vrije Universiteit. Dit is alleen juist voor de theologie,
niet voor de andere faculteiten".

¹⁾ 22 Januari 1947.

²⁾ 20 Februari 1947.

³⁾ 17 Maart 1947.

⁴⁾ 10 Mei 1947.

DUUR GEKOCHT.

Picture Post van 3 Mei 1947 brengt belangrijk
nieuws in woord en beeld van den interkerkelijken
slag om Engeland, ondernomen om de 90 pct van het
Engelsche volk, dat niet meer kerkelijk meeleeft, te-
rug te brengen naar de kerk.

Het is een fotoreportage van de „Christian Com-
mandes", die tegen die onkerkelijkheid slag leveren.
De foto's zijn interessant.

Het begint in het interkerkelijk „hoofdkwartier".
Daar ziet men voor zich den Generalen Staf. Een
aantal predikanten „van verschillende kerkelijke de-
nominaties" zou Barkey Wolf zeggen.

Die Engelsche Reverends zien er nog écht pasto-
raal uit. Keurig in 't zwart, de boorden achterste-
voren. Als de krantenjongen op het Centraal-Station
er zoo eentje tegen kwam, dan zei hij vast: „Maas-
bode, Eerwaarde".

Die achterste-voren boorden brachten me aan het
denken. Zouden die dominees soms door een achter-
ste-voren-evangelie hun kerken hebben leeggeprekt
en leeggeluturgied? Wie weet..... Als je regelmatig
de Engelsche Radio hoort en het blad van de Church
of England leest.....

Maar ik zou van de foto's vertellen.

Net als in den echten oorlog krijgen we ook deze
geestelijke veldslagen in beeld. Documentatiefilm
noemen ze dat. Alleen met dit verschil, dat de Wo-
chenschau achter Berlijn gedraaid werd, toen het
front bij Bakoe lag en „Their's the Glory" grooten-
deels gedraaid werd, toen de rust de velden rondom
Arnhem weer kleurde.

Die oorlogsfilms waren net echt of bijna echt. De
reportage van den geestelijken slag om Engeland is
heelemaal echt.

Een straatprediking.....

Niets opvallends. Net als bij ons op het Amstel-
veld.

Dan een foto uit Poplar. U weet wel, het Poplar
van De Lax. Een dominee, in 't zwart, boord achter-
ste-voren, de pijp gewoon van voren naar achteren,
achter een toonbank. Voor de toonbank een oude
burgerjuffrouw. Op de toonbank leegte glazen. Model
bielglas. Om eerlijk te blijven: leeg..... Inhoud dus
van achteren naar voren gegaan. Andere „klienten"
wachten. De juffrouw haalt in dezen genadewinkel
een geestelijk advies. (Iets voor Ds van Dijk?)

Dan een kiekje, dat ons een kiekje geeft in een
„dancing hall".

Een juffrouw, die héél intiem — uitrustend van
haar laatste charleston (of danst men die niet meer?)
— met haar „heer" in een tweepersoons fauteuil zit,
neemt volgens het onderschrift „niet onvriendelijk,
maar ook niet enthousiast" een tractaatje in ont-
vangst.

De laatste foto toont ons een dominee, preekend
voor de sterren. Neen, geen collega van Franciscus

Even eerder werd in hetzelfde artikel gezegd:

„Wat hier wordt gezegd van de wetenschap, van
het Hooger Onderwijs, geldt evengoed van de opvoe-
ding, van het Lager Onderwijs".

Daarom moet de redactie van „Trouw" worden ver-
maand met het apostolische woord Openb. 2:25):
„Maar hetgeen gij hebt, houdt dat, totdat Ik zal
komen", d.i. „zij moeten vasthouden, wat zij hebben,
d.i. het zuivere en volle Evangelie, met zijn eischen
van waarheid en heiligheid, en het geloof daarin, en
het leven daarnaar". (Prof. Greijdanus in de K.V.).

Hier ondermijnt immers de redactie zelf de basis,
van welke uit alleen de strijd tegen de ontkerstening
van de Chr. scholen kan worden gevoerd, n.l. de be-
lijdenis.

Aanstands bracht ik mijn bezwaren tegen dit stand-
punt ter kennis van de redactie, met het verzoek deze
publiek te willen bespreken. Omdat ik een particulier
antwoord ontving en tot heden, 4 Juni, niet voldaan
werd aan mijn verzoek van 27 Mei om dan mijn schrij-
ven als een ingezonden te willen plaatsen, moge het
hier met een kleine correctie volgen.

Kampen, 14 Mei 1947.

Geachte Redactie,

In verband met Uw artikel „Geloof of beginsel" in
het nummer van Zaterdag 10 Mei j.l. zou ik het zeer
op prijs stellen een nadere bespreking en beantwoor-
ding van de volgende vragen in Uw blad gepubliceerd
te zien:

a. Moet uit Uw betoog niet worden afgeleid, dat het
onmogelijk is, althans onjuist, een school te stellen
op de grondslag der Drie Formulieren van Eenigheid?

b. Zoo ja, hoe zal het dan ooit mogelijk zijn onze
scholen te vrijwaren voor dwaalleeringen, als die van
het Barthianisme?

c. Is Uw interpretatie van den grondslag der Vrije
Universiteit wel juist, gezien de formuleering: „staat

van Assisi, die voor de vischjes preekte! Bedoeld zijn
de sterren van een filmstudio, die even den arbeid
hebben onderbroken om te luisteren naar „het evan-
gelie". De Reverend is met zorg gekozen en aange-
past, gefilm-lind zou ik bijna zeggen. Zwarte pak en
achterstevoren-boord thuisgelaten. 'n Charmante man.
Charlie-Chaplin-snor. Kon zoo van het witte doek ge-
stapt zijn.

De krantenjongen van het C. S. zou vragen: „Lach,
Mijnheer? Ici Paris?"

De sterren luisteren met aandacht op het oog-
blik waarop de fotograaf knipte. Ze zijn gewend ge-
fotografeerd te worden. In het centrum luistert een
beroemde vrouwelijke ster (er zijn mannelijke en
vrouwelijke sterren, maar dat verschil valt bij de
nieuwe spelling weg) met groote aandacht. Een type
van Van Meegeren's schilderijen. Dus óók imitatie.
Een gezicht of ze zoo bereid is in een Maria Magda-
lena-film de hoofdrol te bezetten.

(Misschien iets voor de Alproch? Heeft met Ba-
bylonisch of Assyrisch niets te maken. Alproch is de
Algemeene Protestantisch-Christelijke Filmstichting
te Zeist).....

Zoo loopt de Kerk met „het Evangelie" te leuren.
Indien ook maar met het Evangelie!

Indien maar niet met een evangelie van-achterste-
voren!

De text bij deze schoone fotoserie vertelt, dat men
naar nieuwe methoden voor deze „evangelisatie" ge-
zocht heeft, omdat het in Engeland op zijn Billy-
Sunday's niet meer gaat. De Amerikaansche metho-
den zijn ook te duur. Men heeft daar berekend, dat
elke „saved soul" tweeduizend dollar kostte. En voor
een echte Maria Magdalena is dat blijkbaar te veel.....

Toen ben ik me eens gaan „bezinnen".

U weet, dat is modern.

Ik heb zoo gedacht: als die Engelsche dominees —
met of zonder achterste-voren-boord — nu eens het
Evangelie van voren naar achteren hadden gepreikt
..... Genesis 1, 2, 3, van de schepping, den staat der
rechtheid, den zondeval in het Paradijs, over Golgotha
naar de stad met de paalen poorten zonder klatergoud
en zonder scenario's! Als ze er eens mee begonnen
bij de 10 pct., die nog naar de kerk en de catechisatie
komt? Als ze eens in Engeland leerden zijn doop te
verstaan?

Twee duizend dollar.....!

Als ze het de catechisatiejongens en -meisjes weer
eens leerden, niet van die algemeene en niet van die
absolute belofte à la Ridderbos, maar van die on-
wankelbare en trouwe heilsbelofte des HEEREN?

Niet op z'n Billy Sunday's en niet op z'n „slag-om-
Engelands", maar Paulinisch: Gij zijt duur gekocht,
zoo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw ziel,
welke Godes zijn".

En: „Wéét, dat gij niet door vergankelijke dingen,
zilver of goud, verlost zijt uit uwen ijdel wandel,
maar door het dierbaar bloed van Christus als van
een heilig, onschuldig en onbevlekt Lam".

D. E. C.

op den grondslag der Geref. beginselen en erkent
mitsdien als grondslag voor het Onderwijs in de
Godgeleerdheid de drie Formulieren van eenigheid,
en gezien de heldere uiteenzetting hiervan gegeven
door Prof. Rutgers in 1899?

d. Is het door U gestelde dilemma „tusschen die
beide uitersten: binding aan de Kerk of binding al-
leen aan het persoonlijk geloof" als dilemma wel aan-
vaardbaar? Aanvaardt U, dat men iemand zou kunnen
binden aan het persoonlijk geloof, zonder dat hij daar-
bij gebonden is aan hetgeen hij — als waar geloovige
— belijdt in gemeenschap met de Kerk van Christus
van alle eeuwen, nader omschreven in de Drie For-
mulieren van Eenigheid? Of wordt mischien onder
„persoonlijk" geloof verstaan individualistisch geloof,
dat indruischt tegen het kerkvergaderend werk van
Christus?

e. Is binding aan de belijdenis inderdaad binding
aan de Kerk in dien zin, dat de Kerk zeggenschap
krijgt over de wetenschap? Is het niet de dwaling
van de Gen. Synode der Ned. Herv. Kerk, dat zij haar
machtsapparaat in dienst stelt van haar wenschen ten
aanzien van de practijk, in plaats van haar leden te
leeren op alle terreinen te leven in gehoorzaamheid
aan het Woord van God en dus in overeenstemming
met de belijdenis? Spreekt het niet vanzelf, dat de
geloovige altijd, en dus ook in wetenschapsbeoefening,
begeert te leven naar de belijdenis, die hij als lid van
de Kerk van Christus aanvaardt als in overeenstem-
ming met het Woord van God?

f. Is het derhalve niet onmogelijk een „binding aan
de beginselen, gegrond op Gods woord" te aanvaar-
den (gelijk U wilt in onderscheiding van een binding
aan de Kerk) zonder dat men door deze aanvaarding
zelf zich gebonden zou weten aan de belijdenis? Wat
is dat: „wel luisteren naar de Kerk, niet gebonden
door de Kerk"? Zal ik niet als belijdend lid der Kerk
overal en altijd haar belijdenis als de mijne doen gel-
den, en dus niet slechts luisteren, maar mee-spreken